herpy

SLANGER

Western Hognose Snake

Heterodon nasicus

Heterodon nasicus er en lille, kompakt snog fra de nordamerikanske prærier med en opadvendt snude, som den graver med i løs jord. Truet puster den sig op, hvæser og spiller til sidst død. Den er dagaktiv, rolig og nem at passe og derfor et godt førstevalg blandt slanger. Den er bagtandet med en svag gift; bid er sjældne, men kan give en tydelig hævelse.

Familie: Colubridae Tidligere navn: *Heterodon gloydi* Udgivet 16. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**35-90 cm** total længde inkl. hale
Vægt	**80-400 g**
Levetid	**15-20 år**
Aktiv	**Dag**
Levevis	**Jordboende og gravende**
Biotop	**Halvørken og savanne**
Sværhedsgrad	**Begynder**

PASNING

Min. terrarie	**90 × 45 × 40 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**23-27 °C**
Hotspot	**31-35 °C**
Temperatur, nat	**16-22 °C**
Luftfugtighed	**30-60 %**
Vand	**Vandskål**
UVB	**Anbefalet** Ferguson-zone 2
Vinterhvile	**5-15 °C** 4-12 uger
Kost	**Hvirveldyr**
Holdes	**Enkeltvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kønsmoden	**24-36 mdr.**
Kuldstørrelse	**2-23 æg**
Kuld pr. år	**1-2**
Inkubation	**51-64 dage** ved 26-28 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Ikke omfattet**
EU-bilag	**Ikke omfattet**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Arten er ikke opført på CITES-listerne eller i bilagene til EU's forordning 338/97, står ikke på EU's liste over invasive arter og er ikke omfattet af forbudslisten for slanger i BEK nr. 1261 af 17.11.2015, som ikke nævner slægten Heterodon. Der gælder kun dyrevelfærdslovens almindelige krav. Dyrevelfærd hører under Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV).

Om arten

Heterodon nasicus er en kompakt snog med en bred, tyk krop, kølede skæl og et skarpt opadvendt snudeskjold, som bruges til at grave i løs jord. Grundfarven er gråbrun, lyst olivengrøn eller sandfarvet med ca. 40 mørke pletter langs ryggen og tydelige mørke bånd over hovedet og bag øjnene. Bugen er hvid, gul eller orange, og under halen er den sort. Hunnen er større og tungere end hannen og har kortere hale.

Arten er kendt for sit forsvar. Truet breder den halsen ud som en kobra, hvæser højt og slår gentagne gange ud med lukket mund. Hjælper det ikke, vælter den om på ryggen med åben mund og hængende tunge og spiller død. Vendes den om, vælter den tilbage. Ofte afgiver den også et ildelugtende sekret fra analkirtlerne. Det hele er bluf.

H. nasicus hører til de bagtandede slanger. Den har forstørrede tænder bagest i overkæben og en svag gift, som hjælper den med at dæmpe tudser og andre byttedyr. Giften er ikke farlig for menneskers liv, men et bid, hvor slangen holder fast og tygger, kan give smerte og en tydelig hævelse. Bid er sjældne; se afsnittet om adfærd.

Voksne hanner bliver 35-60 cm lange, hunner kan nå 90 cm. Ungerne er 14-18 cm lange ved klækningen. I fangenskab er der avlet mange farvevarianter og mønstre, men vejledningen her handler om arten. Artsnavnet *nasicus* kommer af latin *nasus*, næse, og hentyder til den opadvendte snude.

Udbredelse og levested

Heterodon nasicus lever i det centrale Nordamerika, fra de sydlige prærieprovinser i Canada (Alberta, Saskatchewan og Manitoba) gennem Great Plains i USA. Den findes fra Montana, North Dakota og South Dakota i nord til Texas i syd, og fra Illinois, Iowa og det vestlige Minnesota i øst til det østlige Wyoming, det østlige Colorado og New Mexico i vest. Formen *gloydi* fra Texas og Oklahoma, som tidligere blev regnet som egen underart eller art, regnes i dag med til *H. nasicus*.

I Mexico lever en nær slægtning, *Heterodon kennerlyi*, som tidligere blev regnet med til arten. Oplysninger om forekomst i Arkansas er fejl.

> **Oprindelig udbredelse:** USA og Canada.

LEVESTED

H. nasicus lever på prærieslette, i kortgræsprærie, i tørre, stenede områder, langs flodsletter og på sand- og lerjord. Den foretrækker tør, sandet og løs jord, hvor den kan grave efter føde og gemme sig. Den ses fra omkring 90 til 2.400 m over havet.

Den er dagaktiv, bruger forladte gnaverhuller og græstuer som skjul og fanger tudser og andre padder, øgler, gnavere, fugleæg, fugleunger og krybdyræg. Ungerne æder især øgler, padder og krybdyræg. Klimaet er kontinentalt med varme somre og kolde vintre, og slangen ligger i dvale fra omkring september til marts. Det sydlige udbredelsesområde har mildere vintre, men dyrene går også dér i dvale.

Læs mere: Vinterhvile og årstider

Pasning

TERRARIET

Et voksent dyr skal have et terrarie på mindst 90 × 45 × 40 cm (længde × bredde × højde). Det er minimum for en voksen hun; en voksen han kan klare sig med 75 × 35 × 35 cm, men større er bedre for begge, og gulvareal er vigtigere end højde. Låget skal slutte tæt og kunne låses, for slangen skubber og graver, og især små unger slipper ud gennem små sprækker. Brug aldrig tape. Unger holdes i et lille terrarie eller en plastikboks på 30-40 cm, indtil de vejer 15-20 g, og flyttes derefter op. Unger i for store kasser går lettere af foderet.

Arten graver og vil have noget at undersøge. Giv den en dyb, løs bund, som den kan grave sig helt ned i, et eller to skjul af tæt, rundkantet form, en lav vandskål og gerne kork, sten og kunstige planter. Den foretrækker en indrettet halvdel med gravbar bund frem for en nøgen opstilling med papir. Skjul og potter må ikke have åbninger eller huller, som slangen kan sidde fast i. Levende planter bliver ofte gravet op, så brug dem med eftertanke.

Som bund fungerer groft aspen, en blanding af kokosmuld og groft sand eller en bioaktiv bund. Brug ikke fint sand alene, og undgå cedertræ og fyr. Unger kan med fordel holdes på køkkenrulle eller avispapir de første uger, så de ikke sluger bund.

Læs mere: Terrarieopbygning og bioaktiv bund

TEMPERATUR

Hold en tydelig gradient. Den varme ende skal have en solplads på 31-35 °C, målt på overfladen, mens lufttemperaturen ellers er 23-27 °C. Om natten slukkes varmen, og temperaturen må gerne falde til stuetemperatur, men ikke under 16 °C.

Brug en varmelampe ovenfra over en flad, lys sten, eller en varmemåtte under højst en tredjedel af gulvet. Begge dele skal styres af en termostat. Mål overfladetemperaturen på solpladsen og lufttemperaturen i den kolde ende med digitale termometre. Brug ikke apotekernes varmepuder, som kan blive for varme, og ingen varmesten. En gradient hjælper slangen med at fordøje føden, og unger har særlig brug for den.

Læs mere: Varme og temperatur

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden skal ligge omkring 30-60 %. Arten kommer fra tørre egne og har ikke brug for fugtig luft, men for tør luft og støvende bund giver snavs i næsen og hudskift, der hænger fast. Giv derfor et fugtigt skjul, en kasse fyldt med let fugtigt kokosmuld, sphagnum eller sand, som slangen kan krybe ned i, især når den skal skifte hud. Bliver luften meget tør, kan bunden i den kolde ende fugtes let.

Stil en bred, lav skål med frisk vand i den kolde ende. Høje skåle kan få slangen til at undgå dem og tørre ud. Skift vandet mindst en gang om ugen og straks, hvis det er beskidt. Hudskiftet sker typisk med 3-5 måneders mellemrum.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

LYS OG UVB

Arten er dagaktiv og har gavn af et klart dagslys. Lyset kan være tændt 12 timer i døgnet året rundt eller følge årstiderne med 14-16 timer om foråret og sommeren og 8-10 timer om efteråret og vinteren.

UVB er ikke strengt nødvendigt, men anbefales. Arten hører til Ferguson-zone 2, og målet er et UV-indeks på 2-3 på solpladsen. Et T5 HO-rør på 5-6 % UVB, der dækker halvdelen til to tredjedele af terrariets længde, skal sidde 25-35 cm over slangens ryg på solpladsen, når det er monteret over net, og 35-45 cm uden net. Kontrollér gerne med en UV-måler, og skift røret hver 12. måned. Der skal være skygge og skjul i resten af terrariet, og om natten skal der være mørkt.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

I naturen æder *H. nasicus* især tudser og andre padder, men også øgler, gnavere, krybdyræg, fugleæg og af og til andre slanger. I fangenskab er hovedfoderet frosne, optøede mus. Byttet må ikke være tykkere end slangens tykkeste sted, og to små byttedyr er bedre end ét stort, for for store måltider giver let opkast. Fodr med pincet, fordi slangen slår efter byttet fra alle sider.

Unger tager ofte en optøet pinkie med det samme. Nægter en unge, hjælper det at dyppe musen i vand, lade slangen drikke af den eller duftsætte den med en smule tun- eller laksevand. Undgå tudser som duftmiddel, fordi de kan sprede parasitter. Mus er fed kost, så variér gerne med vagtelæg, stykker af hårdkogt hønseæg og frølår. Første måltid tilbydes omkring en uge efter klækningen.

Unger og unge dyr fodres hver 5.-7. dag med pinkies, senere fuzzy- og hoppermus. Voksne hanner holder sig fint på en eller to små mus hver 10.-14. dag, og hunner fodres hver 10.-14. dag, kun hyppigere i yngletiden og mens de bærer på æg. Arten bliver let overvægtig i fangenskab. Håndtér ikke slangen de første 1-2 døgn efter et måltid. Et alsidigt vitamin- og mineraltilskud kan pudres let på byttet i yngletiden.

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Heterodon nasicus er rolig og nem at håndtere. Truslerne er bluf, og slangen bider næsten aldrig i forsvar. Lad den falde til ro efter et udfald, og forstyr den ikke, mens den spiller død.

Bid sker næsten kun, når slangen forveksler en hånd med mad, typisk ved fodring, eller når hænderne lugter af mus eller padder. Fodr derfor altid med pincet, og vask hænderne efter at have rørt ved foderdyr, før slangen håndteres. Slangen har forstørrede tænder bagest i overkæben og kirtler, der afgiver en svag gift. Et kort bid giver som regel kun små rifter. Holder slangen fast og tygger, kommer der mere gift i såret, og det kan give smerte, en tydelig hævelse, blå mærker og vabler, som kan tage uger eller måneder om at forsvinde. Påvirkning af resten af kroppen er meget sjælden. Løsn slangen roligt i stedet for at rive den af; et ryk kan skade kæberne og får den ofte til at bide hårdere. Rens såret med sæbe og vand, og søg læge ved kraftig hævelse.

Hold dyrene enkeltvis, undtagen under parring. Hunner kan æde hanner, så parring overvåges.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hunnen er større og tungere og har kortere hale end hannen. Unger kan kønsbestemmes ved sondering, som kun en erfaren holder eller en dyrlæge bør udføre. Hanner kan være kønsmodne allerede ved omkring 30 g og 33 cm. Hunner bliver kønsmodne ved 37-38 cm fra snude til kloak og yngler første gang i deres tredje år. Til avl bør en hun være mindst to år, helst tre, og veje 150-200 g.

PARRING

En køligere periode udløser parringsadfærden. Unger under et år skal ikke have vinterhvile. Fodr ikke i omkring tre uger, mens varmen stadig er tændt, så tarmen er tom. Sluk derefter for varmen i en uges tid ved stuetemperatur, og hold derefter 5-15 °C i mørke i omkring to måneder for hunner og en måned for hanner; op til tre måneder er også i orden. Slangen må ikke tørre ud: giv adgang til vand, og hold underlaget let fugtigt. Vej dyret hver eller hver anden uge, og afbryd hvilen, hvis det taber mere end 10 % af vægten.

Tag dyrene ud, hold dem ved stuetemperatur i nogle dage, og start langsomt med opvarmning. Fodr en til to gange, og start parringen omkring to uger efter dvalen. Hannen skal ikke have mad i maven ved parringen, fordi han let kaster op. Sæt hannen ind til hunnen. En modtagelig hun vifter med halen, og hannen følger efter hende. Parringen varer typisk 1-6 timer. Hold øje med dem den første time, fordi hunnen kan æde hannen, og sørg for, at hun er veludfodret.

ÆGLÆGNING OG KULD

Æggene lægges omkring en måned efter ægløsningen. Hunnen skifter hud 7-11 dage før æglægningen og lægger i fangenskab typisk 4-23 æg, enkelte op til omkring 30. Vilde hunner er mindre og lægger 2-16 æg, gennemsnitligt 8. I naturen yngler hunnerne ikke nødvendigvis hvert år, mens hunner i fangenskab kan lægge to kuld på et år.

Stil en æglæggekasse med fugtig jord, kokosmuld eller sphagnum, fx en plastikboks med et hul i låget, så snart hunnen er tydeligt tyk bagtil. Fodr hende hver 4.-6. dag, mens hun bærer på æg og efter lægningen, så hun kan genopbygge kræfterne.

INKUBATION

Flyt æggene forsigtigt til en kasse med fugtigt kokosmuld og lidt sand, med to små lufthuller. Æggene må ligge delvis nedgravet. Inkubér ved 26-28 °C. Æggene klækker efter 51-64 dage, og ungerne skærer sig ud.

Æg, der bliver mugne eller falder sammen, er som regel ubefrugtede. Fjern dem først, når de tydeligt er døde.

OPDRÆT AF UNGER

Ungerne er 14-18 cm og 4-7 g ved klækningen og skifter hud i løbet af de første dage. Hold hver unge enkeltvis i en lille kasse med køkkenrulle, et skjul, en lav vandskål og en varm ende. Tilbyd det første måltid efter ca. en uge.

Giv optøede pinkies med pincet hver 5.-7. dag. Nægter en unge, så prøv at dyppe musen i vand eller duftsætte den med lidt tun- eller laksevand. Når ungerne vejer 15-20 g, kan de flyttes til et større terrarie. Hunnerne vokser hurtigt, og for hurtig vækst giver store, fede dyr, så fodr dem ikke for ofte.

Sundhed og typiske fejl

Arten er hårdfør, men flere problemer går igen:

- Tør næse med støv og snavs i næsen og rundt om munden. Det skyldes tør, støvet bund eller for lav luftfugtighed. Giv et fugtigt skjul, skift til en mindre støvende bund og sprøjt let.
- Hudskift, der sidder fast, når det er for tørt. Giv et fugtigt skjul.
- Rundorm og andre indvoldsorme: blodig afføring, vekslende appetit. Få en afføringsprøve undersøgt hos dyrlægen.
- Bakterielle infektioner fra snavset vand, støv og dårlig luftcirkulation: sløvhed, vægttab, manglende vækst og appetit. De er svære at diagnosticere, så kontakt en dyrlæge tidligt.
- Mider. Brug ikke midler med permethrin. Kiselgur i og omkring opstillingen og grundig rengøring er et sikrere valg; tal med en dyrlæge om behandlingen.
- Overvægt fra for hyppig fodring, især hos hunner.
- Fastklemning i skjul eller potter med snævre åbninger.

Søg en dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis slangen taber sig, ikke vil spise i flere uger, har åben mund eller ændret afføring.

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.